

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/94/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8412207685
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8412207685.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci žalobcu Pohotovosť, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 11.12.2013 č.k. 13C 214/2012 - 42 a proti uzneseniu zo dňa 25.02.2014 č.k. 13C 214/2012 - 51 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

Zrušuje uznesenie a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že žalobca si v tomto konaní uplatňuje náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Kežmarok v jednotlivopopísaných exekučných veciach, ktorých žaloby súd prvého stupňa spojil na spoločné konanie. Žalobca namieťa nesprávny úradný postup spočívajúci v tom, že v exekučných konaniach, kde bol oprávneným, nerozhodol súd o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonnej 30 -dňovej lehote. Poukázal v tejto súvislosti na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 16/02. Zdôraznil, že s ohľadom na konkrétne okolnosti sa ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle článku 48 ods. 2 Ústavy SR. Žalobca tvrdí, že vyvinul úsilie, aby dosiahol posun v exekučných konaniach tým, že podával žiadosti o informáciu o stave konania, podával sťažnosti na prieťahy v konaní. Tieto svoje tvrdenia však nepreukázal, pričom aj s prihliadnutím na judikatúru Ústavného súdu SR, predovšetkým podanie sťažnosti predsedovi súdu na prieťahy v konaní je podstatnou okolnosťou pri posúdení, či došlo k zbytočným prieťahom alebo nie. Súd prvého stupňa sa stotožnil s vyjadrením žalovanej ohľadom nepreukázania existencie prieťahov v konaní. Žalobca nepredložil dôkazy o tom, že by príslušný orgán konštatoval prieťahy v uvedených konaniach, nepredložil tiež dôkazy o tom, že by išlo o prieťahy, ktoré možno označiť ako zbytočné a taktiež nezdokladoval existenciu škody. V žalobách uplatňuje paušálne nároky na náhradu škody, ktoré spočívajú v nákladoch na pracovné výkony zamestnancov, na udržiavanie a správu informačného systému a na poštovné, pričom však v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Taktiež musí byť nesporne preukázané, že ak

by aj škoda vznikla, musela vzniknúť v priamej príčinnej súvislosti s konaním štátneho orgánu, ktoré možno hodnotiť ako nesprávny úradný postup a ani táto okolnosť v konaní nebola preukázaná. Uviedol, že až do doby, kým súd nerozhodne o zmene exekútora, vykonáva v exekúcii všetky úkony pôvodný exekútor, teda podľa názoru súdu nie sú dôvodné tvrdenia žalobcu, že by nerozhodnutím o návrhu na zmenu exekútora mali nastať riziká, ktoré žalobca uvádzal v žalobách. Vzhľadom na to dospel súd k záveru, že žalobca nepreukázal základné predpoklady pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy a to existenciu nesprávneho úradného postupu v súvislosti s vyššie uvedenými súdnymi konaniami a vznik škody v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom súdu. Žalobu preto zamietol a o trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Žalobca namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci, na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Poukázal tiež na článok 144 ods. 1 Ústavy SR a zdôrazňuje, že súd bol pri rozhodovaní viazaný § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 v znení platnom pred prijatím novely vykonanej zákonom č. 412/2012 Z.z.

Žalobca nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať a to podľa sekundárnych prejavov, ktoré mali v realite. Súd tvrdí, že žalobca nepredložil a ani neoznačil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žalobca označil ako dôkaz súdny exekučný spis, súdny spis je pritom základným dôkazným prostriedkom pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu, ktorého sa mal dopustiť všeobecný súd pri svojej činnosti. Je zrejmé, že súd prejednávajúci tento návrh by vo veci nerozhodol skôr, ako by sa oboznámil so súdnym spisom, ktorý obsahuje dôkazy umožňujúce uskutočniť presnú kalkuláciu plynutia času k otázke dodržania zákonných lehôt. Týmito dôkazmi žalobca nedisponuje. Súd len s poukazom na to, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie. Súd tak znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Na zamietnutie znaleckého dokazovania nemal súd žiadne dôvody. Súd ďalej vytvára konštrukciu, podľa ktorej je nárok žalobcu na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy anulovaný značnou nedôveryhodnosťou údajov. Tvrdí, že súd nemôže založiť odôvodnenie o zániku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom na nedôveryhodnosti údajov. Platné právo nepozná zánik právneho nároku nedôveryhodnosťou údajov. Žalobca nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať a to podľa sekundárnych prejavov, ktoré mali v realite. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprislúši polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustnými súdnymi aktivizmami, na ktorých nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Žalobca vôbec nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústredenej činnosti súdu, kedy súdy vyhodnocovali aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. V zmysle týchto dôvodov žalobca navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1,2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadošťačením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúvanom exekučnom konaní uvedenom v žalobe a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.09.2005, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania a to aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 238 ods. 2 Exekučného poriadku, ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konanie začaté pred 01.09.2005.

Je potrebné konštatovať, že v daných exekučných veciach, ktoré spomínal súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prietahy v konaní konštatoval.

Je nutné vziať do úvahy aj to, že vychádzajúc z ustanovenia § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005, právnu úpravou nebola stanovená povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora v lehote 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. K zmene došlo až s účinnosťou od 01.10.2005, pričom podľa prechodných a záverečných ustanovení účinných od 01.09.2005 k exekučnému konaniu, konania začaté pred 01.09.2005 sa dokončia podľa práva platného do 31.08.2005, ak § 238 ods. 2 Exekučného poriadku neustanovuje inak.

Exekučné veci, ktoré žalobca v podaných žalobách označil (OS Kežmarok 3Er 178/2004, 3Er 263/2004, 3Er 32/2004, 3Er 71/2004, 3Er 56/2004, 3Er 264/2004, 5Er 52/2004, 5Er 130/2005 a napokon 5Er 417/2004) sa začali z hľadiska začatia konania pred 01.09.2005. Ako bolo vyššie naznačené, ustanovenie § 44 ods. 7 sa na tieto veci žalobcom označované ako veci, v ktorých došlo k prietahom v konaní v podobe oneskoreného rozhodnutia o návrhu na zmenu exekútora, nevzťahuje.

V súvislosti s vecou Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 5Er 945/2005 je zrejmé, že tu exekučné konanie bolo začaté 15.11.2005. Návrh na zmenu súdneho exekútora bol doručený 21.11.2010 a o

tejto zmene bolo rozhodnuté 18.08.2011. Pri rozhodovaní o takto uplatnených nárokoch žalobcu v tejto súvislosti je potrebné vychádzať aj z judikatúry Ústavného súdu SR, pričom je potrebné použiť závery tohto ústavného orgánu aplikované v rozhodnutí IV. ÚS 606/2012, ktoré sa týkalo sťažnosti žalobcu v obdobnej veci. V nej bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (teda nie návrh na zmenu súdneho exekútora) podaná 15.08.2011, nasledovala výzva na predloženie rozhodcovskej zmluvy zo 16.04.2012, ktorá bola predložená 04.05.2012 a uznesením z 05.10.2012 bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá. Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkokomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že sťažovateľ - žalobca - podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Ako bolo vyššie naznačené, tieto závery Ústavného súdu SR sú akceptovateľné aj pokiaľ ide o označenú exekučnú vec, aj keď nešlo o rozhodnutie súdu o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ale o rozhodnutie o zmene exekútora na základe návrhu oprávneného. Základné zásady nazerania na problematiku prieťahov v konaní, ktoré boli vyslovené v tomto rozhodnutí Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 606/2012 sú aplikovateľné aj na postup súdu pri rozhodovaní o zmene súdneho exekútora. Naďalej platí, že žalobca skutočne podával v danom období viacero exekučných návrhov, ktoré následne boli postupované súdu v podobe návrhu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a po udelení takéhoto poverenie nasledovali ďalšie procesné návrhy (tak ako v predmetnej veci), napr. v podobe návrhu na zmenu exekútora. Teda platí, že žalobca musí vychádzať z daných technických a administratívnych možností súdu, ktorý má spracovať hromadné žiadosti a musí počítať aj s určitým zdržaním.

Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody.

Žalobca ďalej nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Z obsahu spisu ďalej nebolo zistené, aby žalobca v súvislosti s týmto konaním navrhol vykonať znalecké dokazovanie a aby prvostupňový súd takýto jeho návrh zamietol. Žalobca bol pritom poučený o povinnosti všetky dôkazy predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie (§ 120 ods. 1 - 4 O.s.p.) uznesením Okresného súdu Poprad zo 04.04.2013 č.k. 13C 214/2012 - 14 a oznámenie žalobcu o založení originálu znaleckého posudku do súdneho spisu Okresného súdu Poprad sp. zn. 21C 422/2012 bolo z jeho strany predložené až 16.06.2014, teda po rozhodnutí prvostupňového súdu.

So zreteľom na tieto dôvody odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Uznesením zo dňa 25.02.2014 č.k. 13C 214/2012- 51 súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť uhradiť súdny poplatok za podané odvolanie v sume 200 Eur do 3 dní od právoplatnosti uznesenia na účet súdu.

Poukázal na § 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch a poznámku č. 3 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Uviedol, že odvolanie žalobcu bolo doručené 29.01.2014 a teda za účinnosti zákona č. 286/2012 Z.z., ktorým sa menil a doplnil Zákon o súdnych poplatkoch tak, že bola zavedená poplatková povinnosť zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím

orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom pod položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov. Uviedol, že odvolacie konanie vo veci sa začalo podaním odvolania zo strany žalobcu. Preto sa súd prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku riadil touto položkou Sadzobníka súdnych poplatkov účinnou v čase vzniku poplatkovej povinnosti podľa prechodného ustanovenia uvedeného v § 18ca citovaného zákona. Výška súdneho poplatku je stanovená v paušálnej sadzbe 20 Eur, avšak konajúci súd vo veci uznesením z 08.10.2012 spojil na spoločné prejednanie veci z 10 -tich samostatných konaní. Preto rozhodol o poplatkovej povinnosti v rozsahu 200 Eur (10 konaní x 20 Eur).

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol uznesenie zrušiť ako nedôvodné.

V odvolaní žalobca uvádza, že podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a podobne, ako je tomu pri položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku a žalobca preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. V prílohe zákona č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Žalobcovi bola v rozpore so Zákom o súdnych poplatkoch uložená poplatková povinnosť v prípade, keď ju nemal. Navyše, podľa § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch, z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade boli žaloby podané pred 01.10.2012 a teda konanie sa začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z.z., preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012, kedy do tej doby bolo podľa § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. V zmysle týchto dôvodov navrhol žalobca podanému odvolaniu vyhovieť.

Aj toto rozhodnutie prejednal odvolací súd podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie je opodstatnené.

Súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lege podľa § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch, oslobodené od poplatku od 01.07.2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zákon č. 273/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákom č. 286/2012 Z.z. z 11.09.2012, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novele zákona o súdnych poplatkoch, pričom bolo vypustené s účinnosťou od 01.10.2012 ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúceho sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch v súvislosti s účinnosťou novely Zákona o súdnych poplatkoch č. 286/2012 Z.z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012.

Pri výklade predmetného zákonného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu Zákona o súdnych poplatkoch s poukazom na znenie § 1 a § 5 citovaného právneho predpisu.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30.09.2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30.09.2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho stavu pred novelou vykonanou zákonom č. 286/2012 Z.z.

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 Zákona o súdnych poplatkoch až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30.09.2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30.09.2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní právny stav účinný po 30.09.2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01.10.2012, zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20 Eur.

Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 veta prvá Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia odvolacieho konania.

Keďže poplatková povinnosť žalobcu v odvolacom konaní vznikla podaním odvolania a od 01.10.2012 na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa § 6 ods. 2 druhá veta Zákona o súdnych poplatkoch, položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, keď tento poplatok je určený rozsahom 20 Eur.

Súd prvého stupňa však v preskúvanom rozhodnutí vyrubil vo vzťahu k žalobcovi súdny poplatok vo výške 200 Eur a v tejto časti svoje rozhodnutie neodôvodnil dostatočným spôsobom v nadväznosti na vykonané spojenie vecí na spoločné konanie a nadväzujúcu poplatkovú povinnosť v súvislosti s podaným odvolaním. Javí sa, že takéto rozhodnutie súdu prvého stupňa ohľadom výšky poplatkovej povinnosti nie je správne so zreteľom na to, že prebieha za tejto situácie len jedno odvolacie konanie ohľadom takto uplatnených nárokov.

Odvolací súd preto na základe vyššie uvedených skutočností odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.), v ktorom bude potrebné opätovne rozhodnúť o poplatkovej povinnosti žalobcu aj v nadväznosti na vyjadrené závery.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.